

PRIVAT

Update

SVEA
EKONOMI

#1 2015

s.3 Mer semester
för pengarna

s.10 Så sparar vi
Konto, fonder – vad är bäst?

s.12 Låna smart
Expertens bästa tips

s.4 Brottet som ökar mest

**SKYDDA DIG FRÅN
ID-KAPARNA**

NY TIDNING
MED DE BÄSTA
RÅDEN FÖR DIN
PLÅNBOK

Välkommen till en ny tidning

En stabil privatekonomi gynnar alla – inte bara den enskilda. Hela samhället tjänar på ett sunt tänkande kring plånboksfrågorna. Därför har vi på Svea Ekonomi nu startat den här tidningen.

MÅNGA TYCKER EKONOMI är krångligt, men så behöver det inte vara. Din ekonomi består av fyra grundbultarna inom privatekonomi, och hur du kan tänka kring dem så att du inte slösar pengar i onödan. En av dessa är spara, en annan försäkra, och en tredje låna.

Ibland räcker inte pengarna, och då måste man låna. Då är det viktigt att låna smart och inte betala för hög ränta. Ett lån kan också vara en investering, om du exempelvis kan få ett jobb om du köper en bil.

DEN DIGITALA EKONOMIN är bekväm, men också sårbar. Nya brott dyker upp, och på senare tid har så kallade id-kapningar ökat. Men det finns sätt att skydda sig. Läs mer om det i detta nummer.

DEN FJÄRDE GRUNDBULTEN handlar om konsumtion, alltså vad vi ska göra med alla sparpengarna. Resa, till exempel. Läs om hur du kan växla valuta på rätt sätt och få mer semester för pengarna.

Vi har talat med sex personer som berättar om hur de resonerar kring sitt sparande. Läs och låt dig inspireras.

Trevlig läsning!

Lennart Ågren
Svea Ekonomis VD

Innehåll

#1 2015

3 Semestertider

På väg ut på sommarens utlandsresa?
Se upp så att inte en alltför stor del av
reskassan försvinner i avgifter och kursförluster.

4 Id-kapningarna ökar – så här skyddar du dig

Id-kapning kallas det när någon har kommit över dina
personuppgifter och handlar och tecknar
abonnemang i ditt namn.
Så här gör du för att skydda dig.

7 Bygg upp din nya, sunda ekonomi

Din privatekonomi består av fyra delar: Spara, låna, försäkra
och konsumera. Här får du 3 snabba råd. Följ dem – och du får
en sund ekonomi som håller i alla konjunkturer.

10 Så sparar vi

Hur sparar du? Och varför just på det sättet? De frågorna
ställde vi till några vitt skilda personer i Sverige. Svaren visar en
sak: Sunt förnuft räcker långt.

12 Det kan vara smart att ta ett lån "Akta dig för lån"

– den uppmaningen sitter djupt hos många. Ofta är det ett
mycket klokt råd. Men det finns tillfällen när det kan vara smart
att låna, säger Annika Creutzer.

13 Statistik

Viktiga fakta om privatekonomi som
aktuella räntor, huspriser med mera.

14 Notiser:

- ▶ Rotavdraget sänks 2016
- ▶ Inget amorteringskrav
- ▶ Taket sänks för rut
- ▶ Höjd skatt på ISK-sparande
- ▶ Smarta sparare lurar minusräntan

SÅ FÅR DU MER SEMESTER FÖR PENGARNA

Bästa tipsen för din reskassa

- Växla hemma, men inte för stort belopp.
- Var ute i god tid, särskilt om du ska ha en annan valuta än euro, US dollar eller brittiska pund.
- Spara kvittot så kan du växla tillbaka avgiftsfritt.
- Ta med ett bankkort, men se till att det bara finns ett begränsat belopp på det.
- Sprid riskerna genom att använda flera plånböcker och lägg sedlarna i olika fickor.
- Om du blir av med kort och pengar – ring hem till en anhörig som kan vända sig till Svea Ekonomi. Därifrån kan man skicka kontanter till dig.

På väg ut på sommarens utlandsresa?

Se upp så att inte en alltför stor del av reskassan försvinner i avgifter och kursförluster.

Det talas mycket om att kontanter håller på att försvinna ur samhället. Inget kunde vara mer fel, särskilt inte på utlandssemestern. Tvärtom kan det mycket väl vara så att taxichauffören i Paris inte tar emot kort, att kaffet i Grekland är så billigt att kontanter är det enda vettiga eller att glassförsäljaren i Turkiet tittar misstänksamt på ditt kort och undrar om det är giltigt. Numera har Svea Ekonomi 25 växlingskontor runt om i landet.

– Det finns många situationer under en semester när en reskassa med kontanter är det enda raka, säger Tomas Ericsson, kontorsrörelsechef för växlingskontoren.

Ett orosmoment för många är att de ska tvingas betala för mycket för sin resevaluta. Ibland kan oron vara befogad, men med lite extra kunskap går det att undvika dåliga valutaaffärer. Växlingskontoren har två intäktskäl-

lor: avgifter för själva växlingen och marginal på valutakurserna. Dessutom kan det hända att din bank tar en avgift för att du exempelvis tar ut pengar ur bankomat i andra länder. Det beror på vilka villkor just du har och vilket land du reser till.

Så vad är bäst – växla allt hemma?

Eller satsa på att ta ut i bankomat på resan? Ett bra smart sätt att själv få behålla så mycket som möjligt av sin reskassa är att blanda strategier.

– Börja med att växla in en slant hemma i Sverige. Då vet du att du har pengar under resan och de första dagarna framme på resmålet, säger Tomas Ericsson.

En långresa kan innebära flera stopp på vägen, och då behövs pengar på flygplatserna. Väl framme vet du inte om det finns en öppen bank eller om bankomaten är hel och fungerar.

Ett tips är att spara kvittot från växlingen hemma. Om du skulle ha pengar

kvar med dig hem, kan du då ofta växla tillbaka utan avgift. Svea Exchange erbjuder sig till och med att växla tillbaka avgiftsfritt även om du har växlat första gången hos en konkurrent.

Hur mycket ska du växla hemma?

Helst inte allt du behöver. Det är inte riskfritt att gå omkring med mycket kontanter på sig. Men tänk på att om du reser till ett land där valutakursen har stigit jämfört med den svenska kronan – till exempel den amerikanska dollarn – kan du behöva en större summa än förra gången du reste till USA.

En del av reskassan kan du ha på ditt vanliga bankkort. Då kan det vara klokt att "tömma" kortet så att bara den summa du har tänkt använda finns på kortet. Skulle du bli av med det, har du i alla fall resten av dina sparpengar kvar.

Som tredje strategi har du bankomatuttag på resmålet. Avgiften kan vara hög, men det är bekvämt och kan vara värt några tior. Visst finns alltid en risk att bli utsatt för skimning och andra brott, men det gäller ju även hemma i Sverige.

Id-kapningarna ökar – så här skyddar du dig

Id-kapning kallas det när någon har kommit över dina personuppgifter och handlar och tecknar abonnemang i ditt namn. Om det händer får det konsekvenser för dig flera år framåt. Så här gör du för att skydda dig.

Bedrägeribrott där man använder sig av någon annans identitet har ökat de senaste åren. Och den som drabbas får leva med konsekvenserna i flera år. Men genom några enkla försiktighetsåtgärder går det att skydda sig.

– Det finns några varningssignaler man ska vara uppmärksam på, säger Pia Lindström på Stöldskyddsföreningen.

Fara å färde

Många bedrägerier utgår från kreditkort. Om bedragaren dessutom har kommit över dina personuppgifter är det fara å färde.

– Man ska alltid vara uppmärksam på om man får brev om att ett företag har begärt en kreditupplysning, säger Pia Lindström. Om du inte kan härleda den till egna inköp är en bedragare i farten.

Det kan också handla om att någon tecknar abonnemang i ditt namn eller beställer kontokort, kanske till och med försöker göra en adressändring. Eller om du upptäcker att någon har försökt ta sig in i din brevlåda.

Bestrid fakturan skriftligt

Om bedragaren trots allt lyckas beställa varor i ditt namn kommer det snart att dyka upp fakturor till din hemadress, eller så finns det köp på kontokortfakturan som du inte känns vid.

– Då ska man bestrida fakturan skriftligen, och dessutom ska man alltid polisanmäla, säger Pia Lindström. Även om polisen ibland har svårt att hitta bedragarna är det viktigt att polisanmäla. Dels för brottsstatistiken, men också för att polisen ska kunna se mönster och kunna koppla ihop olika bedrägeribrott av samma förövare.

Polisanmälan

När du bestrider fakturan ska det ske skriftligt. Polisens exempel för hur man bestrider ser ut så här:

”Jag bestrider denna faktura på grund av att jag inte har beställt någon tjänst. Jag har polisanmält ärendet för bedrägeri.”

Om du inte har gjort det tidigare är det nu hög tid att spärra kortet, och låsa ditt personnummer för kreditupplysning.

– Man ska alltid ifrågasätta transaktioner på kontot som man inte känner igen, säger Pia Lindström. Därför är det viktigt att läsa alla kontosammandrag och genast ringa banken eller kortföretaget om något ser konstigt ut.

Håll koll på dina id-handlingar

Hon avslutar med uppmaningen att alltid ha koll på var man har sina id-handlingar, inklusive passet.

– Läs in de id-handlingar som du inte behöver bära med dig i ett säkerhetsskåp, säger Pia Lindström. Ha dem inte liggande i hallbyrån eller i sovrummet, det är första stället en inbrottstjuv letar på.

Så här förebygger du id-kapning

- ▶ Sätt lås på brevlådan så att ingen kan vittja den när du inte är hemma. Åverkan på brevlådor kan vara tecken på att någon varit ute efter din post.
 - Det gäller även i flerbostadshus, säger Pia Lindström på Stöldskyddsföreningen. Nybyggda hus har ofta brevlådorna i trapphuset, och man bör vara noga med att alltid låsa sitt brevfack. Det finns även låsbara postlådor som kan monteras innanför brevinkastet i dörren.
- ▶ Kasta inte personlig information i soporna eller tidningsinsamlingen. Bedragarna drar sig inte för att rota i dina sopor för att komma över uppgifterna. Brev där ditt personnummer eller kontonummer finns med ska därför helst strimlas eller brännas.
- ▶ Spärra dina kort för internetköp och utlandsköp. Det brukar vara enkelt att göra på internetbanken. När du själv ska handla på nätet låser du bara upp spärren tillfälligt.
- ▶ Lämna aldrig ut kort- eller kontouppgifter om du inte är bombsäker på vem mottagaren är. Banker, myndigheter och kortutgivare begär aldrig sådana uppgifter via mail. Får du ett sådant mail kan du vara säker på att det är en bedragare som är i farten.
- ▶ Kolla alla kreditupplysningar. Om du får brev om att någon har begärt kreditupplysning på dig, kontrollera att det verkligen avser något som du har beställt eller köpt. Annars måste du kontakta kreditupplysningsföretaget.
 - Detsamma gäller om du får brev om att något har ändrats i din kreditinformation. Slå larm om du inte känner igen uppgifterna.
- ▶ Var försiktig när du använder wifi. Koppla inte bara upp dig för att möjligheten finns, utan verifiera alltid wifi på exempelvis hotell eller caféer. Vem som helst kan sätta upp en kopia av ett äkta nätverk för att logga allt du gör och kopiera dina lösenord. Gör inga internetköp eller logga in på personliga sidor via ett öppet nätverk om du inte är säker på att det är skyddat.

(Källa: Stöldskyddsföreningen)

Kortföretagens krav kan skärpas

Vågar man låta bli att betala fakturor som någon annan beställt i ens namn. Man vill ju inte riskera betalningsanmärkning?

Den risken är liten, menar Anna Bülow, antibedrageriexpert på kreditupplysningsföretaget UC.

Men kraven på privatpersoner kan komma att skärpas i takt med att antalet bedrägerier ökar.

Kraven ökar

– Hittills har kortföretagen tagit risken i förhållande till privatpersoner, men i takt med att antalet bedrägerier ökar, så kan kraven på den som drabbats också skärpas, säger Anna Bülow.

Det kan handla om att man måste kunna visa att man inte alltför lättvindigt har lämnat ifrån sig sitt kortnummer, exempelvis om man har fått en sådan uppmaning via mail.

– Då kan det ifrågasättas hur aktsam man har varit, säger Anna Bülow.

Dessutom måste man både polisanmäla och bestrida fakturan för att undvika betalningsansvar.

Spärra ditt personnummer

Har du råkat ut för ett kreditbedrägeri ska du spärra ditt personnummer hos kreditupplysningsföretagen. Då kan inga köp som kräver kreditprövning göras eller shoppa på nätet.

Men det betyder också att det blir krångligare för dig själv när du ska shoppa, eftersom du måste häva spärren vid varje köp – och sedan låsa igen.

– Ställ behovet av enkelhet mot säkerhet, säger Anna Bülow. Eftersom man aldrig kan vara säker på att det görs nya försök kan det kanske ändå vara värt besväret under en tid.

Flera försäkringsbolag, kreditupplysningsföretag och säkerhetsföretag erbjuder i dag försäkringar som hjälper till vid id-kapning. I försäkringarna ingår hjälp att bevaka ditt personnummer, spärra dina kort och att bestrida eventuella krav som kommer hem till dig.

Bygg upp din **NYA**, **SUNDA** ekonomi

Din privatekonomi består av fyra delar: **Spara, låna, försäkra** och **konsumera**. Här får du **3 snabba råd**. Följ dem – och du får en sund ekonomi som håller i alla konjunkturer.

ILLUSTRATIONER: ANNA WINDBORNE

Spara.

Ett bra tillfälle att börja spara är när du fått en löneökning. Det är ju pengar som du aldrig har haft förut och det kan kännas lättare att avstå från åtminstone en del av dem.

Just nu är räntorna rekordlåga i Sverige och det syns på storbankernas sparkonton, där sparräntan är ett skämt. Men det är ingen ursäkt för att låta bli att spara. Det finns annat sparande som ger bra avkastning.

Bättre ränta

Sparkonton med högre ränta finns till exempel hos SveaDirekt. När detta

skrivs ligger räntan på 1,15–1,45 procent, beroende på om du kan binda dina pengar eller vill kunna ta ut dem när som helst. Här gäller också den statliga insättningsgarantin, vilket betyder att dina pengar är precis lika säkra som hos storbankerna.

När du fått ihop en lagom stor buffert (se snabbråden på nästa sida), kan det vara dags att spara i fonder. Då har Claes Hemberg, sparekonom på nischbanken Avanza, ett tips för dig som vill mjukstarta.

– Börja spara i en billig blandfond. En sådan är exempelvis AMF Balans.

En blandfond placerar både i aktier och i räntesparande. Det ger fonden en slags broms. Om börsen rasar, kan ränteplaceringarna fungera som en motvikt, vilket kan kännas tryggt om man är ny som fondsparare.

Mjukstarta

– Men en mjukstart i form av en blandfond betyder inte att du är helt garderad mot nedgångar, men de blir inte lika stora som i en renodlad aktiefond, säger Claes Hemberg. När du blivit varm i fondspararkläderna kan det vara dags att övergå till en renodlad aktiefond. Då tar du en större risk än om du väljer blandfond, men du har också större chans till högre avkastning om börsen går bra. Minst risk tar du om du väljer en fond som placerar i olika typer av företag över hela världen, en globalfond, där branscher och geografiska marknader kan balansera varandra. Exempel:

Om det går dåligt i Europa men bra i Asien, blir nedgången inte lika kraftig som i en fond som bara placerar i Europa.

Claes Hemberg driver en blogg på www.avanza.se, där du bland annat hittar de billigaste fonderna i olika kategorier.

3 SNABBA RÅD:

- 1. SPARA FÖRST IHOP** en buffert på ett sparkonto. Målet är att minst ha en extra månadslön efter skatt lätt åtkomligt på ett sparkonto. Välj ett konto som ger högre ränta än storbankerna, men där insättningsgarantin gäller, exempelvis SveaDirekt.
- 2. SEN KAN DU BÖRJA** fondspara. En billig blandfond kan vara en bra början och därefter en globalfond.
- 3. INGEN VET HUR** en fond kommer att gå i framtiden. Däremot är avgiften känd på förhand. Satsa därför på fonder med låga avgifter.

DINA SPARPENGAR SKYDDAS AV STATEN

Insättningsgarantin innebär att staten garanterar pengar som sparare har på konto hos banker eller andra kreditmarknadsbolag. I dag gäller garantin för sparpengar upp till 100 000 euro, motsvarande ungefär 900 000 kronor med dagens kurs.

Innan man öppnar sparkonto hos ett nytt sparinstitut bör man därför alltid kontrollera om insättningsgarantin gäller hos institutet ifråga.

Alla som sparar hos SveaDirekt omfattas av insättningsgarantin.

SveaDirekt har två typer av sparkonton: Sparkonto och Kapitalkonto. Om du väljer Kapitalkonto binder du pengarna på ett år, och får i gengäld en högre ränta än på Sparkontot.

Läs mer om villkoren på:
www.sveadirekt.com

Läs mer om att låna smart på sidan 12.

Låna.

Ett lån kan vara vägen till frihet. Men det gäller att låna på rätt sätt och till rätt saker.

Innan du skriver på ett lån – kolla den effektiva räntan, alltså hur mycket lånet kostar när såväl ränta som alla andra avgifter räknas in. Då ser du hur mycket lånet kommer att kosta dig.

Att låna till en bostad är ofta det enda sättet för unga att få en egen bostad. Därför ska du som är ung vara extra försiktig med att ta många smålån. Då riskerar du att inte få låna när du verkligen behöver få hjälp av en bank – till exempel om du ska köpa bostad. Tänk på att amortering är ett mycket bra sätt att spara på, eftersom låne-

räntan alltid ligger över den sparränta du kan få på samma bank.

3 SNABBA RÅD:

- 1. UNDVIK ATT LÅNA** till konsumtion. Om du ändå måste – lägg upp en avbetalningsplan så att lånet är slutbetalt innan prylen tar slut.
- 2. LÅNA INTE** av vem som helst. Tumregeln är att ju snabbare det går att få ett lån – desto dyrare är lånet.
- 3. BEGÄR ALLTID** att få se den effektiva räntan. Det är jämförpriset för lånen.

Försäkra.

En hemförsäkring ger ekonomiskt skydd om något skulle hända hemma – brand, översvämning, inbrott eller liknande. Men kontrollera med jämna mellanrum att försäkringsvärdet på lösöret är rätt. Det värde du uppgav när du tecknade försäkringen kan behöva höjas efter några år, framför allt om du har köpt nya kapitalvaror. Annars riskerar du att få för låg ersättning.

Hur ska man värdera lösöret i ett hem? På Konsumenternas försäkringsbyrås hemsida, www.konsumenternas.se, finns en schablonstabell som är bra att utgå ifrån.

I hemförsäkringen finns också en reseförsäkring som räcker för en

vanlig semesterresa och i en del finns även skydd för id-kapningar.

Det går nästan alltid att pruta ner priset på en försäkring.

Här är några råd:

- ▶ Samla alla dina försäkringar hos ett bolag, det kan sänka totalpriset rejält.
- ▶ Många försäkringsbolag har rabatter för medlemmar i olika föreningar – alltifrån facket till Beridna högvakten. Fråga alltid försäkringsbolaget vilka rabatter de har.
- ▶ Ett annat bra sätt är att höja självrisken, om du bedömer att du skulle klara det.

3 SNABBA RÅD:

1. **FÖRSÖK ALLTID PRUTA** på priset och håll koll på att rabatt du en gång fick finns kvar nästa år.
2. **OM DU SKA BYTA** försäkringsbolag: Se alltid till att du har fått din nya försäkring beviljad innan du säger upp den gamla.
3. **PÅ KONSUMENTERNAS** försäkringsbyrå, www.konsumenternas.se, finns mycket bra information kring alla typer av försäkringar.

Barnen är delvis försäkrade genom skolan och förskolan. Men den försäkringen gäller bara för olycksfall och inte alltid för det som händer utanför skolan. Eftersom det är vanligare att barn får bestående skador på grund av sjukdom än olycksfall, kan en sjukförsäkring för barn vara bra. ●

Hur mycket kostar kaffet?

Brukar du slinka in och köpa en mugg kaffe på väg till jobbet? Tänker: Några tior för en fika, det är väl ingenting? Men räkna på hur mycket 30–50 kronor om dagen blir på en vecka (150–250 kronor) eller en månad (600–1 000 kronor). Vips har du fått nästan en tusenlapp mer i plånboken.

Konsumera.

Ibland känns det som om man har tappat kontrollen över sin ekonomi. Det kan röra sig om många födelsedagar som kommer samtidigt, att bilförsäkringen och hemförsäkringen ska betalas samma månad eller en semester som blev alldeles för dyr.

Då är det dags att införa ett tillfälligt köpstopp. Genom att bannlysa onödig shopping under en begränsad tid återtar du kontrollen över din plånbok.

Rensa i kostnader

Ett väldigt bra tillfälle att införa köpstopp är före semestern, eller ett par månader före jul. I stället för att tvingas snåla efter semestern eller julfirandet drar du åt svängremmen före. Det är så mycket lättare att avstå från att småhandla onödigheter när man har allt det roliga som pengarna ska användas till framför sig. En åtgärd som betalar sig på sikt är att rensa i dina fasta kostnader. Mobilavtal, bredband, elavtal – kolla när avtalet går ut och försök hitta billigare tjänster.

Mat är en stor utgift för de flesta familjer. Sätt ett tak för hur mycket matkontot får vara per månad, och

sätt in de pengarna på ett separat kort som du använder när du handlar mat – även hämtpizzan.

Dyrt med lunch

Uteluncher slukar mycket pengar. I storstäderna är det svårt att hitta en god lunch för under 80 kronor. Gissa hur mycket det blir på en månad – 1 600 kronor. Ta med mat hemifrån varannan dag, så har du tjänat 800 kronor på ett bräde. ●

3 SNABBA RÅD:

1. **LADDA NER EN APP** som hjälper dig att hålla koll på vad du köper. Sök till exempel på "budget" eller "privatekonomi" eller "kassabok". Appen Tink är ett förslag.
2. **UNDBIK FRESTELSER.** Besök inte gallerior eller varuhus under köpstoppet.
3. **SÄLJ I STÄLLET** för att köpa. Plocka ihop kläder och sälj till second handbutik – eller varför inte på eget loppis. På Blocket kan du bli av med det mesta som samlar damm i dina förråd.

► SÅ SPARAR VI

Hur sparar du? Och varför just på det sättet? De frågorna ställde vi till några vitt skilda personer i Sverige. Svaren visar en sak: **Sunt förnuft räcker långt.**

Giorgio, 37 år
art director, Aspudden

Svårt att spara när man har småbarn

Jag och min fru Helena är mitt uppe i småbarnsåren och vi måste bygga om vår lägenhet så att Oliva, 3,5 och Filippo, 1, får var sitt rum. Så just nu har vi minskat på sparandet. I stället satsar vi på att amortera på våra bolån och sätter av 1 000 kr var till ett bankkonto varje månad. Till barnen sparar vi i ett fondkonto som är bundet tills de fyller 23. Och så har jag en traditionell pensionsförsäkring sedan min tid som egenföretagare.

Pensionsförsäkring med låg risk

Jag är italienare och för mig är det egentligen självklart att betala av bolånet på 10-15 år. Men så gör man inte i Sverige, så nu amorterar vi bara någon tusenlapp per månad. Jag är ganska riskobenägen, så pensionsförsäkringen är vald för att vara trygg. Det är också trygghetstänkande som styr sparandet till barnen.

Mattias, 24 år
studerar till huskonstruktör, Stockholm

Jag sparar allt jag inte behöver

Varje månad sätter jag in så mycket jag kan på ett sparkonto på Svea Ekonomi, där jag i dagsläget har 1,15 procent i ränta. Jag sätter undan allt som inte går till räkningar, mat och fickpengar och pengarna på sparkontot rör jag aldrig. Sparpengarna ska gå till kontantinsatsen till en lägenhet, som jag förhoppningsvis ska köpa när jag har pluggat färdigt om ett och ett halvt år. Till dess bor jag i studentlägenhet.

Sparkontot har jag haft i tre år nu.

Jag är inte sugen på fonder eller aktier

Det är ett bekvämt sätt att spara. Jag är inte sugen på att spara i fonder eller aktier eftersom det kräver både kunskap och ett visst kapital. Men om jag inte fick någon ränta alls på sparkontot, skulle jag nog engagera mig mer för att få avkastning på mina pengar. Och i så fall skulle jag antagligen satsa på fonder eller aktier i alla fall eftersom jag inte känner till några andra sparformer som ger avkastning.

Göran, 57 år
samordnare på ett industriföretag, Avesta

Blandfond och ISK

Jag sparar på två sätt. Dels i en blandfond, där jag sätter in en viss summa varje månad. Dels har jag ett investeringsspar-konto, ISK, för mitt pensions-sparande där jag också sätter in en bestämd summa varje månad. Jag har valt att spara i Avanza Zero, som är en Sverigefond utan avgifter.

Sparandet ändras när det behövs

Tidigare, när man fick ränta på sina sparpengar, hade jag ett sparkonto på Nordea. Men det är ju bara idiotiskt att ha pengar på ett konto, när man inte får någon ränta. Så då bytte jag till ett fondsparande. Jag har även flyttat mitt pensionssparande. Jag har haft ett pensionssparkonto på Nordea i många år, där jag satt av en bestämd summa varje månad och kunnat göra ett skatteavdrag på upp till 12 000 kronor per år. Nu är skatteavdraget på väg att fasas ut och jag har skaffat ett ISK-konto till min pension.

När förutsättningarna för sparandet förändras, måste man ändra sig själv.

Sparkonton med högre ränta finns till exempel hos Svea Direkt. När detta skrivs ligger räntan på 1,15–1,45 procent

Josefin, 25 år
socialsekreterare, Stockholm

Först räkningarna, resten till sparkontot

Jag har ett sparkonto på en bank, där jag sätter in pengar varje månad. Jag får min lön den 27:e och då betalar jag alla räkningar och för även över pengar till sparkontot. Jag har alltid sparat så. Som barn brukade jag få pengar på jul och födelsedagar och dem satte jag in på kontot.

Väntar med fonder, hoppas köpa lägenhet

Jag kan inte säga att jag har gjort något aktivt val, men någonstans måste man ju ha sina sparpengar. Med tanke på dagens ränteläge tror jag egentligen inte att ett sparkonto är någon särskilt bra sparform, men det är svårt att välja och svårt att veta vad som är bra. Jag har haft fonder, som jag sålde när jag trodde att jag skulle köpa en lägenhet. Efter det har jag inte köpt fler fonder. Jag har varit på banken för att få råd, men har inte blivit övertygad. Och nu fortsätter jag att spara på sparkonto eftersom jag hoppas att pengarna snart ska komma till användning vid en bostadsaffär. Då känner jag att det är bra att de är lätta att komma åt. Jag har redan utbildning och jobb och nu kämpar jag för en egen lägenhet.

Sara, 39 år
kommunikatör, Oskarshamn

Både kort och lång sikt

Jag har två egna långsiktiga sparanden med automatisk överföring, ett för oförutsedda händelser och ett för framtiden.

I bägge fallen handlar det om fondsparande. Familjens bankkontakt brukar hojta till när hon tycker att jag ska göra någon förändring i sparandet, som att byta en fond eller så. Då och då ser vi över familjens olika sparformer tillsammans med henne.

Utöver detta sparar min man och jag också till våra två barn. De har ett par konton var – ett fondkonto där vi sparar långsiktigt till dem och ett konto där vi sätter in pengar för större inköp som till exempel en ny cykel.

Bra bankkontakt är guld värd

Vi har en väldigt duktig bankkontakt som ger sparråd till mig och familjen. Det känns tryggt med tanke på att jag inte är så kunnig själv på det här området. Hittills har vårt fondsparande gett bra utdelning.

Att spara till pensionen tycker jag är en självklarhet eftersom det är osäkert hur stor den allmänna pensionen kommer att bli när det är dags för mig att gå i pension. Det är en trygghet. Det ger mig förhoppningsvis en möjlighet att hålla en viss standard även efter pensioneringen. När det gäller sparandet till barnen känns det roligt att kunna ge dem en bra grund att stå på den dagen de vill ta ett körkort eller skaffa en egen bostad.

Gunnar, 73 år
pensionerad journalist och författare, Stockholm

Både aktier och aktiefonder

Jag sparar i värdepapper, i aktier och aktiefonder, och så försöker jag övertala min hustru att inte gå på auktioner. Jag har sparat i värdepapper i mer än 20 år och har kanske tio olika aktieslag. Jag är inte aktiv längre utan sitter still med det jag har.

Nu finns det en buffert

Nu har jag kommit upp i den åldern att jag inte följer med lika mycket i börsens utveckling längre. Jag har aldrig spekulerat i aktier utan köpt i stora bolag, som är så säkra som man kan hoppas att bolag är. Jag är nöjd med utvecklingen, den har gått över förväntan och gett mig en ekonomisk buffert. Att sparandet gått bra beror inte på skicklighet utan på tur.

Det kan vara smart ATT TA ETT LÅN

"Akta dig för lån"

– den uppmaningen
sitter djupt hos
många. Ofta är det
ett mycket klokt råd.
Men det finns tillfäl-
len när det kan vara
smart att låna.

Annika Creutzer,
nationalekonom och
privatekonomisk expert.

Alla har hört hur låga räntorna är för närvarande, och det stämmer. Men de allra lägsta låneräntorna får man bara om man lånar med sin bostad som säkerhet. För andra typer av lån, så kallade konsumentkrediter, är ränteläget högre. För dig som tar ett sådant lån är det precis lika viktigt som det alltid har varit att jämföra låneräntor och undvika de högsta.

Vad är högt och vad är lågt? Svårt att säga, eftersom hela spannet finns på marknaden. Men ett bolån kan för närvarande ha så låg ränta som 1 eller 2 procent, medan ett så kallat sms-lån kan ligga på flera hundra procent. Den *effektiva räntan på ett lån hos en on-linebutik kan som exempel ligga på 30-35 procent.

Räntefria lån

En del butiker erbjuder så kallade räntefria lån, vilket innebär att man betalar av varan med en fast månadssumma. Och lånet är verkligen räntefritt – så länge du betalar på rätt datum. Missar du sista inbetalningsdag riskerar du att halka över på ett lån, som kan ha mycket hög ränta.

Det kan vara frestande att e-handla med hjälp av butikens kredit och med tiden kan antalet sådana lån i ett enda hushåll bli ganska stort. Har du hamnat i den situationen att du har många smålån med hög ränta, då är det smart att samla dem i ett enda lån.

Pålitlighet lönar sig

Om du har visat att du är pålitlig när det gäller att betala dina räkningar kan du då få en ränta på det nya lånet som ligger rejält under de 30-35 procenten. Din nya ränta kan bli avsevärt lägre och kan förbättra din månadsekonomi.

Det finns andra tillfällen när det kan vara smart att låna, förutom till bostad. Ett billån kan till exempel bli din biljett in på arbetsmarknaden – om det krävs bil för att du ska få ett jobb eller för att du ska kunna ta dig till och från arbetet. Studielån till utbildning är självklart för många. Det kan också vara försvarbart att låna en kort tid om du är säker på att du snart får in pengar. Det kan gälla skatteåterbäring eller ett arv.

–Om du vet att pengar kommer inom någon månad och du har en chans att köpa något viktigt du väntat på länge – då kan lånet vara en lösning.

Det säger Annika Creutzer, nationalekonom och privatekonomisk expert.

Hon menar att man ska se på lånet som en fördelning av en investering över tiden. Med det synsättet bör man undvika att låna till ren konsumtion, alltså sådant som redan är "uppätet" när lånet ska betalas tillbaka.

Bröllopslån

–Jag brukar tala om bröllopslån. Det är ekonomiskt oklokt att låna till en fest som bara varar en enda dag och sedan betala tillbaka på det i kanske flera år, säger Annika Creutzer.

En grundregel är att man ska ha det man köpte kvar när lånet är återbetalt. Den enkla tumregeln kan bli din bästa privatekonomiska vän.

***EFFEKTIV RÄNTA:**
Den ränta du betalar
för lånet plus eventuella
avgifter som tillkommer.

Aktuella räntor hos SveaDirekt:

Sparkonto: 1,15 procent från första kronan.

Kapitalkonto: 1,45 procent, bindningstid 12 månader.

Lån: Från 4,9 procent

Stark detaljhandel de närmaste åren

Procent	2014	Prognos 2015	Prognos 2016
BNP	2,1	2,5	2,7
Hushållens konsumtion	2,4	2,8	2,5
Detaljhandel, total	3,4	3,0	3,5
Dagligvaror	2,2	2,5	3,0
Sällanköpsvaror	4,4	3,5	4,0

Källa: HUI

Utsikterna för svensk ekonomi är goda, anser HUI.
Hushållens konsumtion utgör det främsta dragloket.

Kronofogden: Allt fler söker skuldsanering

Under 2014 ökade antalet ansökningar om skuldsaneringar hos Kronofogden med 9 procent jämfört med året innan. Totalt fick Kronofogden in över 10 000 ansökningar om skuldsanering. 61 procent av ansökningarna beviljades.

De senaste fem åren har antalet ansökningar om skuldsaneringar ökat kontinuerligt, och det finns fortfarande ett uppdämt behov.

– Många människor har under lång tid levt under knappa ekonomiska förhållanden som de inte kan ta sig ur. Vi bedömer att det finns cirka 25 000 personer i våra register som skulle kunna vara aktuella för skuldsanering, men som ännu inte sökt. Vi förväntar oss med andra ord en fortsatt ökning av antalet ansökningar, säger Per-Olof Lindh, enhetschef på Kronofogden.

Antalet ansökningar ökade i nästan alla län. Kronoberg och Dalarna stod för de största procentuella ökningarna. Flest antal ansökningar gjordes i Stockholms län – nästan 1 900 stycken. I Skåne uppgick antalet till knappt 1 700 ansökningar och i Västra Götaland till nästan 1 600 stycken.

– En skuldsanering pågår normalt i fem år och även om det är en lång tid så fungerar det bra som en ekonomisk rehabilitering. De allra flesta återkommer inte i våra register efter att betalningsplanen är klar, säger Per-Olof Lindh.

Källa: Kronofogden

Villapriserna 11 procent upp det senaste året

Län	Antal objekt	Köpe-summa	Kr/kvm	K/T	PU3	PU12
Hela riket	22643 st	2139 tkr	33381	8%	14%	11%
Blekinge län	121 st	775 tkr	10853	-1%	9%	15%
Dalarnas län	305 st	800 tkr	12720	5%	29%	11%
Gotlands län	80 st	1352 tkr	22253	-6%	25%	7%
Gävleborgs län	365 st	915 tkr	13300	10%	30%	14%
Hallands län	337 st	1684 tkr	22407	1%	17%	12%
Jämtlands län	238 st	1362 tkr	20106	2%	23%	6%
Jönköpings län	390 st	1104 tkr	15542	3%	9%	10%
Kalmar län	284 st	906 tkr	12574	2%	6%	2%
Kronobergs län	125 st	1287 tkr	17334	-1%	18%	10%
Norrbottnens län	244 st	1055 tkr	15813	10%	12%	14%
Skåne län	2576 st	1332 tkr	18419	4%	8%	7%
Stockholms län	9737 st	3001 tkr	48842	5%	14%	15%
Södermanlands län	465 st	1008 tkr	13903	-12%	9%	11%
Uppsala län	1315 st	2070 tkr	33160	12%	15%	14%
Värmlands län	311 st	933 tkr	13362	0%	0%	10%
Västernorrlands län	438 st	1385 tkr	19249	1%	15%	15%
Västernorrlands län	272 st	674 tkr	9722	2%	7%	9%
Västmanlands län	468 st	1002 tkr	14626	4%	8%	12%
Västra Götalands län	3262 st	1960 tkr	29206	11%	19%	12%
Örebro län	570 st	1562 tkr	19596	10%	30%	11%
Östergötlands län	740 st	1335 tkr	19495	7%	22%	13%

Senast uppdaterad: 16 april 2015

Källa: Mäklarstatistik

Villapriserna i Sverige fortsatte upp under 12 månader fram till mars 2015. Mest steg priserna i Dalarnas län och minst i Jämtland, där de stod stilla.

Rotavdraget sänks 2016

Regeringen vill sänka rotavdraget från 50 till 30 procent från och med nästa år. För att göra rotavdrag med dagens regler måste arbetet vara utfört och betalt före den 31 december i år.

Det går alltså inte att betala i förskott om hantverkaren är fullbokad och inte hinner göra jobbet klart förrän efter årsskiftet.

Om du redan har fått rotavdrag för andra arbeten i år bör du också kontrollera att du har tillräckligt

med rotavdrag kvar. Man får göra rotavdrag med 50 000 kronor om året per person. Om du överstiger den summan blir du skyldig att betala hantverkaren för mellanskillnaden.

På Skatteverkets hemsida kan du få intyg om hur mycket rotavdrag du har kvar.

Eftersom rotavdraget är ett skatteavdrag måste du också betala in skatt under året så att det täcker hela rotavdraget.

Kvinnopension ska utredas

Många kvinnor får pensioner som inte går att leva på trots att de yrkesarbetat i närmare 40 år. Nu ska Riksdagens pensionsgrupp undersöka hur jämställt pensionssystemet egentligen är.

Många menar att låga kvinnopensioner är en konsekvens av att många av dagens kvinnliga pensionärer varit hemmafruar. Men den förklaringen håller inte. Det visar sig att kvinnor efter ett långt yrkesliv ändå inte kan vara säkra på att få en pension som går att leva på, framför allt eftersom lönerna i så kallade kvinnoyrken är låga.

Riksdagens pensionsgrupp, där socialförsäkringsminister Annika Strandhäll (S) är

DET BLIR INGET på amortering

Du som hade tänkt köpa din första bostad i år kan andas ut. Finansinspektionen har tagit tillbaka sitt krav på att man måste amortera på bostadslånet. Köparna på bostadsmarknaden hade ställt in sig på att det skulle komma ett krav att man måste amortera på sitt bostadslån från och med 1 augusti i år. Anledningen var att Finansinspektionen, Riksbanken och regeringen ville dämpa prisuppgången på bostadsmarknaden för att på det sättet på sikt dämpa ökningstakten i svenskarnas samlade bostadslån.

Taket sänks för rut

Från och med nästa år kommer även rutavdraget att förändras. Taket sänks från 50 000 kronor till 25 000 för alla som inte fyllt 65 vid årets ingång.

Dessutom blir det inte tillåtet med rut-avdrag för matlagning, läxhjälp

och "mer avancerat" hushållsarbete, skriver regeringen i ett pressmeddelande och tar som exempel rengöring av inomhuspool.

Rutavdraget för läxhjälp tas bort redan den 1 augusti i år, medan övriga ändringar träder i kraft 2016.

ner

ordförande, undersöker vilka förändringar som kan behöva göras av pensionssystemet. Nu kommer gruppen att se över de låga pensionerna ur ett jämställdhetsperspektiv. Men Annika Strandhäll öppnar även för att avgifterna till pensionssystemet kan behöva höjas. Det är hon den första minister som vågat göra.

–Är de 18,5 procenten vi betalar i dag tillräckligt? Jag har ingen uppfattning, men man måste vända på alla stenar. Fast det är en stor fråga som kräver brett parlamentariskt stöd, säger hon till Svenska Dagbladet.

(Källa: Svenska Dagbladet)

KRAV

Det förslag till amorteringskrav som Finansinspektionen la fram blev starkt kritiserat, bland annat av Kammarrätten i Jönköping, som anser att det är tveksamt om det verkligen finns möjlighet enligt svensk lag att införa regler om amortering.

Med tanke på kritiken vill Finansinspektionen inte gå vidare med sitt förslag till krav just nu. Möjligen kan inspektionen återkomma med ett nytt förslag senare, men då vill den ha tydligare riktlinjer från regeringen och rättsväsendet om hur kravet ska utformas.

Det amorteringskrav som nu har dragits tillbaka skulle ha slagit hårt framför allt mot förstagångs köpare av bostad. Nya bolån med en belåningsgrad över 70 procent skulle enligt förslaget amorteras ned med minst 2 procent av det ursprungliga lånebeloppet varje år. Det skulle ha inneburit över 3 000 kr i månaden för ett lån på 2 miljoner. När lånet kom under 70 procents belåningsgrad skulle amorteringskravet ha varit minst 1 procent om året, tills belåningsgraden var 50 procent.

Nu blir kalkylen betydligt ljusare, åtminstone i år.

Höjd skatt på ISK-sparande

När avdragsrätten för pensionssparande försvinner nästa år flyttar många sitt långsiktiga sparande till ett så kallat investeringssparkonto, ISK. Pengarna på ett ISK-konto beskattas med en schablonskatt en gång om året, och det är den skatten regeringen nu tänker höja.

Schablonskatten räknas ut på ett ganska krångligt sätt. För den som har 100 000 kronor blir skatten 270 kronor i år. Efter höjningen blir skatten drygt 400 kronor på samma belopp.

Dessutom införs en nedre gräns för hur låg schablonskatten får vara, annars hade schablonskatten blivit 0 procent nästa år på grund av den negativa räntan.

Smarta sparare lurar minusräntan

När Riksbanken sänkte sin reporänta först till minus 0,1 och sedan till minus 0,25 procent var det många som tappade hakan. Storbankernas sparkonton låg redan på 0 procent. Hur ska man då spara om man inte vill ta några risker med pengarna?

Svaret är att man får söka sig till sparinstitut utanför bankvärlden, men som har samma statliga insättningsgaranti som gör att du inte riskerar att förlora några pengar.

Ett sådant är SveaDirekt. Där kan du välja mellan ett sparkonto och ett kapitalkonto, beroende på om du kan binda pengarna en viss tid eller lätt kunna ta ut dem.

%

Aktuella
räntor finns på
www.sveadirekt.com,
klicka på Spara.
Du hittar dem även
på sidan 13 här i
Update Privat.

● Svea Ekonomi

● Svea Ekonomis
växlingskontor

Välkommen att besöka
något av våra växlings-
kontor. Observera att
huvudkontoret ej har
kundmottagning.

Huvudkontor:
Besöksadress:
Evenemangsgatan 31
Telefon: 08-735 90 00
Fax: 08-735 42 09

Postadress:
169 81 Solna
www.sveaekonomi.se
info@sveaekonomi.se
Org. nr: 556489-2924

Valutaväxling
och övriga tjänster sker
på växlingskontoren

